

VI. EUROPSKI SIMPOZIJ GRUPNOG RADA

Bournemouth - Velika Britanija, 17 - 19. srpnja 1996.

Šesti europski simpozij grupnog rada pod nazivom *Raditi, učiti i živjeti u grupama: unaprijeđivanje teorije i prakse* organizirali su Whiting and Birch, Ltd., vodeća britanska izdavačka kuća u području grupnog rada i uredništvo časopisa *Groupwork*. Simpozij je bio više britanskog nego europskog karaktera; teme i problemi koji su bili u središtu pozornosti odnosili su se uglavnom na zemlju domaćina. Zanimljiva je razlika u percepciji prirode simpozija, naime pet stručnjaka iz Europe (Danske, Francuske, Irske i Hrvatske) i nekolicina britanskih uporno su podrazumijevali da se govori o grupnom socijalnom radu, dok su ostali grupni rad promatrali šire, uključujući i psihoterapijske grupe, neovisno o socijalnom radu ili izvan njegova područja. Ista manjinska grupa sudionika uglavnom se pozivala na američke teoretičare i američki način podučavanja u grupnom socijalnom radu, za razliku od ostalih koji su naglašavali važnost i vrijednost britanskih i europskih autora te specifičnosti europskog kontinenta i kulture grupa. Upravo te dvije polemike, nastavljajući se kroz većinu događanja i vremena za odmor, posebno su obojile susret.

Održana su četiri stručna predavanja: *Grupni rad kao osnova političkih promjena* (James Thomas), *Etika grupnog rada* (Carol Lewis), *Istraživanje grupe: pristup kompjuterskom sustavu* (Charles Auerbach) i *Telekonferencija - grupno savjetovanje utemeljeno na telefonskom komuniciranju* (Sandra Regan). Ponudeno je 15 radionica s mogućnošću izbora sudjelovanja u trima od njih i pet različitih grupa za unapređenje i razmjenu iskustava u praktičnom radu. Autorica je sudjelovala u sljedećim radionicama: *Akcijsko istraživanje i podučavanje u socijalnom radu s grupom*, *Telekonferencija* i *Pritisci na majčinstvo te u Grupi za obrazovanje u grupnom (socijalnom) radu*.

Posebno zanimljivo predavanje i radionicu održala je Sandra Regan, profesorica na Školi socijalnog rada u Sydneyu, o grupnom savjetovanju utemeljenom na telefonskom komuniciranju. Telekonferencija je osmišljena i provodi se u Australiji kao odgovor na velike prostorne udaljenosti mnogih klijenata od gradova u kojima su dostupni različiti oblici grupnog rada. Prva telekonferencija bila je pružanje savjetovanja invalidnim osobama koje nisu mobilne doći na grupni sastanak a sljedeća savjetovanje slijepih osoba. Putem telekonferencije povezano je najviše osam članova grupe i dva voditelja sastanka odnosno razgovora kroz jednu telefonsku liniju, i to tako da svaka osoba u svome domu čuje što druge osobe govore. Rad grupe obično traje jedanput tjedno osam tjedana po 60 minuta. Ono što povezuje članove grupe na početku telekonferencije jest njima zajednička tema odnosno problemna situacija i voditelj koji ih je uputio i pozvao da sudjeluju u radu takve grupe. Dalje se život u telekonferencijskoj grupi odvija prema jednakim pravilima i prolazi kroz iste faze kao i svaki drugi oblik grupnog savjetovanja. Osnovna razlika, a prema nekim sudionicima i zamjerka, jest pitanje neverbalne komunikacije koja nedostaje u takvom obliku rada, koji se, analogno radu ilicem u lice, naziva iuhom u uho. Iskustvo pokazuje kako osobe zapravo nisu bile zainteresirane kako izgledaju oni čije glasove čuju niti je i jedna grupa do sada izrazila želju da se članovi susretnu na istom mjestu i upoznaju osobno. Članovi su znatizelji prilikom prvog telefonskog susreta saznati kako koji član razmišlja

tražeći sličnosti i razlike, a nakon završetka rada grupe ponekad žele dobiti telefonski broj određenog člana kako bi nastavili razgovor, što im voditelj i omogućuje ako se drugi član složi s time. Telekonferencija je vrlo dobro prihvaćena od klijenata i voditelja grupa. Rad je započet s invalidnim klijentima, ali se proširio i na druge grupe klijenata te danas postoje liste čekanja posebno za dvije vrste grupa: grupe rješavanja problema i grupe za osobni rast i razvoj. Razlozi za uspjeh telekonferencije su sljedeći: anonimnost omogućava članovima da se ranije i potpunije otvore; slobodnije se izražavaju i osjećaju veću sigurnost sjedeći u svojoj fotelji; nedostatak neverbalnog oslobađa ih doživljaja da su procjenjivani i vrednovani prema vanjskim obilježjima; pristup je grupi putem telefonskog aparata čime je dostupnost grupe povećana za klijente koji žive u udaljenim dijelovima zemlje; troškovi prostora i putovanja do mjesta sastanka ne postoje, troškovi i vrijeme stručnjaka su smanjeni a telefonski račun za jednosatni razgovor i dalje je materijalno prihvatljiv.

Začeci su telekonferencije u telefonskom individualnom savjetovanju u kriznim situacijama i grupnom radu sa slijepima odnosno radu u kojem svi članovi i voditelji imaju zatvorene oči kako bi pozornije slušali jedni druge. Teorijska osnova još nije određena i vjerojatno će biti potrebne više praktičnog iskustva prije nego telekonferencija prestane biti eksperiment i postane jedan od oblika grupnog rada. Prema reakcijama sudionika Simpozija, telekonferencija će, pored klasičnog grupnog rada, imati svoje mjesto među praktičarima i teoretičarima, ponajprije zbog dostupnosti klijentima i zbog/ uštede novca i vremena. Pretpostavljam da će razvoj telekomunikacija i u Hrvatskoj omogućiti takav grupni rad kako to više ne bi bila privilegija onih koji žive u gradovima i koji su tjelesno i vremenski sposobni doći na mjesto susreta.

Ovaj simpozij pružio je, pored mogućnosti za stjecanje novih saznanja i razmjenu iskustava, i priliku za prepoznavanje mjesta i stupnja razvoja grupnog rada u zemljama sudionika. Usporedbom obrazovanja u području grupnog socijalnog rada i primjene ove metode u pomažućim profesijama činilo se da se Hrvatska značajno približila visokorazvijenim europskim zemljama, a neke čak i pretekla. Tako se grupni socijalni rad na jednom visokom učilištu u Danskoj ustanovio kao poseban kolegij tek prije godinu dana a neke škole socijalnog rada u Velikoj Britaniji još uvijek primjenjuju samo predavanja, bez praktičnih vježbi, kao način poduke studenata. U Hrvatskoj se grupni rad posebno razvio i unaprijedio kroz pružanje psihosocijalne pomoći stradalnicima rata kada je bilo potrebno pružiti što hitniju pomoć velikom broju ljudi. Može se pretpostaviti kako će se prikupljena pozitivna iskustva stručnjaka primjenjivati i na druge skupine klijenata u socijalnom radu i drugim pomažućim djelatnostima. Proširenje ne samo broja već i vrsta korisnika grupnog rada sljedeći je korak u razvoju grupnog rada u Hrvatskoj.

Branka Sladović